

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

Edicti convocationis Processionis Form. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

V E L

CON autorità à Noi delegata dal Sagro Concil. di Trento, si denuncia sottoposta all'Ecclesiastico Interdetto la Chiesa N. de PP. dell'Ordine N. perche chiamati, & intimati ad intervenire alla processione generale in detta, e convocata da noi per causa, e beneficio publico, con ammiratione, e scandalo del popolo, hanno ricusato d'intervenire &c.

N. Vescovo N.

Luogo ✠ del Sigillo.

N. Attuario.

SUMMARIUM.

- 1 Datur formula indictionis Processionis.
- 2 Occasiones indicendi Processiones pro bono publico indicantur.
- 3 Traditur cautela monendi in Edicto Regulares, & exemptos, & n. 4.
- 3 Episcopus in casibus, in quibus punit Regulares, debet exprimere contra eosdem procedere jure delegato. Declaratur n. 6.
- 7 Referantur casus, in quibus Episcopus, possit Ecclesias Regularium interdictione subdicere, vel eorundem personas censuris punire, & n. 8. 9. 10. & 11. & 23.
- 12 Interdictum locale Ecclesie apponitur pro delicto personarum, sub quarum regimine existit.
- 13 Regulares moniti, si non accedant ad Processiones publicas, possunt ab Ordinario censuris puniri.
- 14 DD. Regulares defendentes eorum privilegia, non sunt attendendi.
- 15 Regulares publice peccantes, gravius peccant, quam ceteri, & gravius

puniri possunt.

- 16 Regulares ab Ordinario suspensi, vel interdicti, à quibus abstinere debent, ostenditur, & n. 17. & 18.
- 19 Regulares sunt benemeriti de Ecclesia, & ideo Ordinarii locorum, cum eis leniter in delictis occultis procedere debent.
- 20 Regulares debent esse obsequiosi, & obedienter erga Episcopos.
- 21 Episcopi dicuntur Sanctissimi, Christi Legati, Papæ fratres, & Columnæ Ecclesie.
- 22 Cedulae Interdicti, affigi debent in forma originali, alias non obligant ad servandum interdictum.

ADNOTATIONES.

ET EDICTO INDICATIONIS. Edictum indictionis processionis generalis extraordinariæ pro causa, & bono publico, debet ab Episcopo evulgari per aliquot dies antè, ad hoc ut, qui interesse debent, possint disponi, & præparari. Formula autem Edicti per modum exempli, poterit concipi modo sequenti.

Edicti convocationis Processionis.

FORMULA VI.

CUM Sanctissimus D. N. Papa N. ad oppotendum se tanquam murum pro Domo Dei, immani Turcarum Tyranno, ingenti apparatu Regnum N. invadere minanti, miserrimasque clades Reipublicæ Christianæ levissimo

P 4

„ bel-

„ bello paranti, Jubileum universale ad implorandam Divinam opem indixe-
 „ rit nobisque districtè præciendo injunxerit in hac nostra Civitate, & Diœ-
 „ cesi d. Jubilei promulgationem: Nos promptè, ut par est, obedire satagen-
 „ tes, illud publicare fecimus, & formam in litteris Apostolicis præscriptam
 „ exequi, & adimpleri curavimus.

„ Ut autem Celestis thesauri fructum uberius consequamur, & omnipotentis
 „ Dei auxilium efficacius imploremus, & ad eum supplici, concordique voce
 „ clamemus, ut obliviscatur iniquitatum nostrarum, quibus iram ejus provoca-
 „ vimus, & catholice Religionis ossium ferociam conterat potentia virtutis
 „ suæ: Vigore præsentium pro hac causa publica, Processionem generalem pu-
 „ blicam indicimus.

„ Quare in hac Civitate ab Ecclesia nostra Cathedrali ad Ecclesiam N. & ab
 „ Ecclesia N. ad N. ad consequendam indulgentiam per nos designatas, die . . . .
 „ de manè hora . . . . Nos cum Ven. fratr. Canonicis, Capitulo, & universo Clero
 „ & populo comitante processionaliter pro Deo favente, accedere statuimus:
 „ idcirco inixè hortamur, & paterna charitate monemus omnes, & singulos
 „ utriusque sexus Christi fideles ad interessendum, Clericis autem officia, aut
 „ Beneficia obtinentibus, tam sæcularibus, quam Regularibus omnibus, &
 „ aliis etiam exemptis, & in strictiori clausura non degentibus, necnon Confra-
 „ ternitatibus, accedere solitis, præcipimus, eosque vocamus, & monemus,
 „ ut die, & hora, ut suprâ præscripta omninò in dict. nostra Cathedrali conse-
 „ niant, & Processioni, ut moris est, interveniant, sub pœna Interdicti Ec-
 „ clesie, aliisque censuris, & pœnis arbitrio: *quod si antè statutum terminum*
 „ *justi impedimenti excusatio deducta non fuerit, absque alia monitione contra con-*
 „ *tumaces, & inobedientes non interessentes ad conminatas pœnas procedetur.*
 „ Volumus autem quod præsens indictionis Edictum vim habeat, & ardeat, ac si
 „ singulis suprâ vocatis personaliter fuisset intimatum. Datum &c.

N. Episcopus N.

Loco ✠ Sigilli.

N. Aduarius.

2 Alia præter expressam hic in formula, sunt occasiones, quæ respiciunt causam, & bonum publicum, v. gr. ad serenitatem, pluviam, pacem, & sanitatem petendam, pro electione Summi Pontificis, & aliæ hujusmodi, quibus Regulares, ac alii exempti vocati, intervenire tenentur, quarum memini *to. 1. tit. 5. adnot. ad form. 7. n. 24. & seqq.* & eas referunt quoque Barb. in *sum. dec. Apost. verb. processio n. 23.* Pac. Jord. *elucubr. to. 2. lib. 7. tit. 14. n. 57.* Card. de Luc. *de jurisd. disc. 100. n. 9.*

3 Verbo autem in Edicto minusculo caractere notata ibi -- *quod si antè statutum terminum &c.* apponuntur pro cautela, & ad excludendam, & evitandam necessitatem

citandi post factum contumaces ad dicendum causam quare, &c. prout faciendum esset pro validitate censurarum, quando ista clausula in edicto non apponeretur, & hoc fit ad exemplum, ac etiam ut statim occurratur scandalo, quod per populum ex inobedientia, & non inventu conceptum fuit: nam quemadmodum publica, & notoria est contumacia, ita etiam expedit, ut videatur statim publica punitio: quam cautelam docuit, & servandam esse monet in his terminis Card. de Luc. *d. disc. 100. n. 21. de jurisd.*

Addo ego, quod si Monasterium Regularium vel aliorum exemptorum habitatio, situm, seu sita esset extrâ Civitatem & fu-

& suburbia, intra tamen medium milliare: intimatio, seu indictio processionis, poterit fieri ad cautelam, specialis per schedulam, vel per affixionem copix authenticæ edicti ad valvas eorum Ecclesiæ, ne unquam indictionis ignorantiam valeant allegare.

- 6 *Auctoritate nobis à Concilio Trident. delegata.* Hoc exprimitur in Decreto, & in Cedulone, ad removendum omne dubium validitatis censurarum latorum contra exemptos: cum enim Episcopus Regularis, & exemptos compellat ad intereffendum processionibus publicis, tanquam Delegatus Sedis Apostolicæ, ut dicit Card. de Luc. *in miscell. disc. 15. n. 3.* hoc in sententia venit exprimendum, ne videatur ordinaria auctoritate procedere, & sicut visitando Ecclesias exemptorum jure delegato Concilii *in cap. 8. sess. 7. & cap. 9. sess. 24.* tenetur declarare, id facere tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus, prout pluries Sac. Congr. Concilii declarasse testatur Fagnan. olim ejusdem Congreg. Secretarius *in cap. quoniam num. 35. de offic. deleg. & in cap. nullus num. 32. de paroch. & recenter ita faciendum esse respondit in Miletea. 17. Novembr. 1703. ad 3.* ita videtur quod debeat facere fulminando censuras: quamquam hoc non sit de necessitate; si enim id non exprimeret, non exinde inferri posset ad nullitatem: quia talis expressio requiritur solum ad præferendum jus exemptorum, ut advertit Cardin. de Luc. *d. disc. 100. num. 16.*

Eodem jure delegato non tantum in exemplo edicti potest Episcopus subijcere Interdicto Ecclesias exemptorum, & Regularium; sed etiam in aliis casibus, v. g. si abusus, & irreverentias, moniti nolent, vel negligenter ab eorum Ecclesiis remove; vigore *Concil. Trid. in Decret. de observ. & evit. in celebr. missarum.*

8 Si interdictum in loco publicatum non observarent *Sacr. Congregat. Concilii Indiarum 17. Decembr. 1650. lib. 19. decis. pag. 97.*

9 Si accedente Episcopo ad eorum Ecclesias pro celebranda missa Pontificali, nolent eum obsequiis solitis juxta præscriptum Decretorum Sac. Cong. Rituum, &

Apostolicorum, recipere, servire, & juxta solitum de cera, & supellectilibus providere, vel ei Baldachinum erigere: nam tunc ratione contemptus Dignitatis Episcopalis, ad propulsandam publicam injuriam, & per modum defensionis extrajudicialiter, potest illicò absque alia monitione Interdictum Ecclesiæ indicare, & denunciare *Sacr. Congr. Concilii in Venafrana Interdicti 26. Januar. 1697. Decret. Sac. Congr. Rit. tom. 2. tit. 13. annot. ad form. 4. post num. 34. Donat. prax. rer. regul. tom. 1. part. 2. tract. 13. de exempt. religios. q. 74. n. 7.*

Si Baldachinum, vel osculum Evangelii, vel assistentiam in Presbyterio in eorum Ecclesiis darent, permetterent, & concederent personis sæcularibus quantumvis nobilibus, & Illustribus, ut disponunt Decreta generalia *disc. Sac. Congregat. Rituum*, quæ à me data fuerunt *part. 2. tit. 13. ad form. 1.* Vel si ab Episcopo moniti, sepulturas sub Altaribus, & bardellis eorum Ecclesiarum constructas, nolent, aut different expurgare, & illas muro obstrui facere, & replere, *Sacr. Congr. Episcop. apud Pignatell. consult. 32. num. 2. tom. 4. in nulla enim Ecclesia est tolerandum, quod in hujusmodi Altaribus celebretur, donec tumba terra repleatur, & ossibus amoris muro obstruatur, Nicol. lucubr. can. lib. 3. tit. 40. n. 1. Romaguer. ad Synod. Gerund. lib. 3. tit. 9. cap. 1. num. 8. & 9. sed debent interdicti, Samuel. de sepult. tract. 1. disc. 3. contr. 8. n. 3. 4. & 5.*

Si haberent aliquam Parochiam unitam, & congruam sustentationem Curato assignare tenuerent, *Pirhing. in jus can. tom. 3. lib. 3. tit. 5. num. 44.* ubi hæc habet. -- *Quod si Prælati monasteriorum, quibus Parochiæ sunt unitæ, congruam portionem intra terminum ipsis ab Episcopo Diocesano præfixum, Vicariis perpetuis, qui ab ipsis presentantur, assignare neglexerint, ea potestas ad Episcopum loci devolvitur, qui Prælatos, etsi exemptos per censuras Ecclesiasticas ad id compellet. juxta disposita in clem. 1. de jur. patr. ibique gloss. sicuti enim pro delicto Reſtoris Civitatis, aut alterius Communitatis, locus interdicti potest, ut dictum fuit*

fuit supra in præcedenti formula : ita poterit pro delicto Prælati interdicti Ecclesia Regularium.

12 *Et supponimus Ecclesiastico Interdicto.*

Quamquam in casu in formula figurato, personæ delinquentes possent censura suspensionis à divinis, vel interdicti personalis ab Episcopo puniri : adhuc magis propria, & conveniens delicto videtur Interdicti localis Ecclesiæ censura : tum quia fit magis nota, & exemplaris in populo : tum quia non afficit non culpabiles, & innocentes, Bonaccin. *de interd. in particular. disp. 4. quest. 1. punct. 1.* justequè ac validè apponitur propter crimen personarum, sub quarum regimine ipsa Ecclesia existit, ex traditis à S ayr. *de censur. lib. 5. cap. 11. num. 8. & 9.* Cardin. de Luc. *de jurisd. disc. 29. num. 8. & dict. disc. 100. nu. 18.* ubi in individuo de Interdicto apposito, Ecclesiæ, ob non interventum quorundam exemptorum ad publicam processionem.

13 Quod autem Regulares, & alii exempli reventes accedere ad publicas processiones, possint ab Episcopo censuris compelli, & puniri, hodie planum est : cum enim subjiciantur hac in re suæ jurisdictioni absque pœnæ determinatione, valer illos coercere pœna canonica sibi benè visa, ut individualiter communiter tradunt, Ricc. *in prax. rer. for. Eccles. par. 2. resolut. 210. num. 1. limitat. 2. & collect. 4050.* Leo *ibid. for. Eccles. part. 1. cap. 8. numer. 18. & part. 4. cap. 2. num. 143.* Pac. Jord. *elucubr. tom. 2. lib. 7. tit. 14. num. 59.* Ventrigl. *in prax. part. 1. annotat. 48. §. unic. num. 106.* Pignatell. *consulti. 46. à num. 11. ad 23. tom. 3. ubi Decreta Sac. Congr. refert Gallemart. collect. in Conc. Trident. sess. 25. §. 15. remiss. vers. nota ex Farinaccio,* Card. de Luc. *miscell. disc. 15. num. 8.* ubi quod iste punctus post emanatam constitutionem Gregor. XI. *Inscrutabilis*, non mereatur amplius discursum, Romaguer. *ad Synod. Gerund. lib. 3. tit. 10. cap. 1. nu. 10.* & ingenuè fatetur Passerin. *de stat. hom. tom. 3. quest. 189. art. 10. insp. 10. numer. 768.* his verbis -- *sed ubi Episcopis datur facultas coercendi, corrigendi, & puniendi Regulares, datur etiam facultas eos excommunicandi. Et si v. gr. dum sess.*

25. c. 13. datur Episcopis facultas compellendi eos ad processiones, datur etiam facultas eos compellendi per censuras : cujus doctrina notanda est.

Neque vis ulla facienda videtur in auctoritatibus contrariis, quæ possunt allegari DD. Regularium : quia cum defendant causam propriam non sunt in hac subiecta materia testes idonei, nec audiendi, Cardin. de Luc. *miscell. disc. 16. n. 12. & de jurisdict. disc. 31. n. 8. & disc. 29. n. 7.* Ventrigl. *in prax. par. 1. adnot. 48. n. 134.* Pignatell. *consulti. 21. num. 6. tom. 2. & etiam qui eorum rationes post Concil. Trid. & Bullam Greg. XV. penitus nullæ sunt, & validissimis prosternuntur fundamentis à DD. supra allegatis.*

Debent autem reminisci Regulares, quod si ipsi peccant cæteris paribus, gravius peccant, quàm sæculares in eodem genere peccati : idque tripliciter : primò si peccant contra votum, ut furando, vel fornicando : secundò, si ex contemptu : tertio si palam peccant (prout hic) propter scandalum D. Thom. 2. 2. *quest. 186. art. 10.* ideoque gravius puniendi sunt quam Clerici Sæculares, ut benè advertit Pirhing. *in jus. can. lib. 5. tit. 7. de hæret. num. 142.*

Secundò, quod si fuerint ab Ordinario in casibus, in quibus ei subjiciuntur simpliciter suspensi, vel interdicti ; non solum à divinis ; sed etiam voce activa, & passiva privati censentur, dicit Ricc. *in prax. rer. for. Eccles. tom. 4. resolut. 43. n. 9. & 13.* si verò sint ab ordine tantum suspensi eligi non poterunt, sed eligere non impediuntur, Ricc. *ibid. n. 11.* si autem voce activa, & passiva privati sint, intelligitur de omni capitulari voce, in dandis votis, vel recipiendis pro qualibet re proposita in Capitulo, ut respondit Sac. Congreg. *Conc. 6. Julii 1581.*

Reminisci quoque debent Ordinarii quod Regulares omnes, sunt de Ecclesia benemeriti, & Episcoporum coadjutores in procuranda salute subditorum : ideoque, si proprii Instituti observantes sint, debent protegi, foveri, & summa charitate, & benignitate tractari : si autem per semitas justitiæ non ambulant, antequam censuris puniantur in casibus.

fibis permittis, & delicta non sint publica, vel cum contemptu, aut præsumptuosa, levioribus pœnis corrigenda erunt: nam ut dicit *glos. in c. nisi cum pridem de renunc.*

Qui nimis emungit, solet extorquere cruorem.

Et violenta facit correctio deteriorem.

Sed moderata satis correctio gignit amorem.

At è converso Regulares erga Episcopos debent esse obsequiosi, & obedientes, non solum quia jus reverentiale eis per exemptionem non fuit ablatum, ut dicunt Card. de Luc. *de regul. disc. 1. n. 21. & disc. 64. n. 15.* Passer. *de stat. hom. to. 3. qu. 189. art. 10. insp. 10. n. 798.* & declaravit Sac. Cong. Episc. *in Forolivien. 6. Martii 1692.* sed etiam, quia in pluribus eisdem sunt subiecti, ut vidimus supra, & in *10. 1. tit. 6. ad not. ad form. 20. a num. 9. ad 28.* & demùm quia Episcopi dicuntur Sanctissimi, Christi Legati existunt, Spirituales sunt Patres, Papæ fratres, & Columnæ Ecclesiæ, ut habetur in *Clem. 1. §. nec super de pœn.*

Et ad valvas d. Ecclesiæ Cedulones affigi. Cedulones Interdicti, qui affiguntur ad valvas Ecclesiæ interdictæ, debent esse in forma originali, nempe cum subscriptione Judicis interdicentis, Notarii Actuarii, & appositione sigilli Curie: non autem in forma simplicis denunciationis, per copiam, aut schedulam privatam, qua notificetur, quod Ecclesia sit ab Ordinario supposita Interdicto: quia talis scriptura informis, non obligaret ad servandum Interdictum, ad tradita per Card. de Luc. *in miscell. disc. 22. n. 5. & 6.* ideoque nuncius in relatione affixionis referre debet, se

ad valvas Ecclesiæ interdictæ Cedulones originales Interdicti affixisse, & affixos reliquisse, prout habuit in mandatis: ad quod Cancellarius Curie, nè in suo officio errare dicatur, advertere debet.

Addo quod posset Episcopus, tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus, Abbates, & alios usum Pontificalium habentes, ac Prælatos, & Superiores Regulares, & exemptos, censura Interdicti ab ingressu Ecclesiæ, vel suspensionis ab exercitio Pontificalium punire, & coercere, si Ecclesiasticam suppellectilem, seu paramenta Sacra pro usu aliarum Ecclesiarum, quam suarum benedicerent: cum hoc eis expressè veritum sit à Decretis generalibus Sac. Cong. Rit. 18. emanatis 27. Septemb. 1659. & 20. Julii 1660. quo ad hoc confirmatis, & approbatis ab Alexandro VII. quæ dedi p. 2. tit. 13. ad form. 4. n. 34. in quibus datur Ordinariis facultas inobedientes, & transgressores per censuras compellendi.

De Interdicto contento in cap. quamquam de cens. in 6.

Civitas, Castrum, vel locus, cujus Collegium, aut Universitas exigit, seu extorquet, aut solvere compellit per se, vel per alium suo, vel alio nomine pedagia, vel guidagia, aut alias exactiones ab Ecclesiis, vel Ecclesiasticis personis, exceptis rebus, quas causa negociationis deferunt: Ecclesiastico Interdicto ipso facto subjiciuntur, ut ex hoc textu colligitur. Quare Dioecesani, quibus constat aliquam Universitatem hanc censuram incurrisse; illam publicare debent, ut ibi *glos.* monet: hocque facere poterunt formula sequenti.

Decreti Interdicti generalis localis.

FORMULA VII.

At tentis comparitionibus Syndici Monasterii Monialium N. nec non Procuratoris Hospitalis infirmorum N. & visis juribus exhibitis, ex quibus constat, N. exactorem pedagiorum nomine Universitatis N. pluries pedagium pro rebus ad d. Monasterium, & Hospitala spectantibus scienter extorquisse, & monitus ad restituendum, indebitè exactum restituere recusavit: monitisque

Officia-